

פתרון הבחינה

אזרחות

חורף תשע"ז, 2017, שאלונים: 175,34204

מוגש ע"י צוות המורים של "יואל גבע"

הערות:

1. התשובות המוצגות כאן הן בגדר הצעה לפתרון השאלון.
2. תיתכנה תשובות נוספות, שאינן מוזכרות כאן, לחלק מהשאלות.

פרק ראשון

הנבחנים נדרשו לענות על אחת מבין השאלות 1-2.

שאלה מספר 1

סעיף א'

ציין: ההסכם לפתרון המחלוקת בין דתיים לחילוניים שלפיו יש לפעול, על פי טענת חברי הכנסת הוא **הסכם הסטטוס קוו**.

הצג: הסכם הסטטוס קוו הוא ההסדר להכרעה במחלוקות בסוגיות דת ומדינה שיסודו מיוחס למכתב הצהרת כוונות מ-1947 (שנשלח מהנהלת הסוכנות היהודית למפלגת אגודת ישראל). ההסדר נועד למנוע העמקת מחלוקות בין דתיים לחילוניים ולאפשר חיים משותפים במדינה שעתידיה לקום. ההסדר עוסק בהסדרת ארבע סוגיות מרכזיות של דת ומדינה: 1. הגדרת השבת כיום המנוחה במדינת ישראל (ליהודים) 2. קיומו של מטבח כשר במוסדות ממלכתיים 3. נישואין וגירושין של יהודים יתנהלו בהתאם להלכה 4. מתן אוטונומיה לזרם החינוך הדתי.

רובו של ההסדר נתקבע בחקיקה ואופן שימורו ויישומיו הראויים נתונים לאורך כל השנים בוויכוח ציבורי.

ביסוס מהקטע: "כמה חברי כנסת דרשו להפסיק את **העבודות בשבת**... מאפשר חיים משותפים בין המגזרים".

הסבר: כמה חברי כנסת דרשו להפסיק את ביצוע עבודות הפיתוח והתשתית בתחנת הרכבת בשבת. הם טענו, שמדובר בהסכם המאפשר חיים משותפים בין המגזרים. עניין השבת הוא אחד

מהנושאים אשר הוסדרו בהסכם הסטטוס קוו, בכל הקשור למרחב הציבורי. בנוסף, הסכם הסטטוס קוו נועד לאפשר חיים משותפים, למרות חילוקי הדעות, ולכן זהו בדיוק ההסכם אליו התכוונו חברי הכנסת.

סעיף ב'

ציין: הזכות שבאה לידי ביטוי בפעולות של קבוצות האזרחים להנחיה היא **הזכות לחופש ביטוי**. אפשרות נוספת – **הזכות לחופש ההפגנה**.

הצג: הזכות לחופש ביטוי היא זכותו של אדם לבטא את עצמו – את דעותיו, אמונותיו, רגשותיו והעדפותיו, בפומבי ובכל דרך שיבחר – בדיבור, בכתב, באמצעים אמנותיים, בהפגנה ועוד.

ביסוס מהקטע: "...אזרחים יצאו לפעולות מחאה ברחבי הארץ, הניפו שלטים והפגינו נגד הפגיעה..."

הסבר: אזרחים רבים יצאו לפעולות מחאה כנגד ההחלטה להפסיק את עבודות הפיתוח והתשתית בשבת ולהשבית חלק מקווי הרכבת במהלך השבוע. בעשותם זאת, מימשו האזרחים את זכותם לחופש ביטוי, שכן הם ביטאו את דעתם כנגד ההחלטה, עשו זאת בפומבי ובדרך של הפגנה ברחובות.

שאלה מספר 2

סעיף א'

ציין: הזכות של חסרי הבית שעליה החליטה העירייה להגן היא **הזכות לחיים ולביטחון**.

הצג: זכותו של אדם שלא להיות נתון לפגיעה בחייו או בגופו, וללא פחד מפני פגיעה אפשרית. על המדינה מוטלת החובה להגן על כל בני האדם החיים בשטחה מפני פגיעה בחייהם ובגופם בידי אחרים.

ביסוס מהקטע: "השהייה במחנות האלה מסוכנת להם...שם יהיו מוגנים מפגעי הטבע וממעשי אלימות כלפיהם".

הסבר: העירייה בעיר באלסקה החליטה לפנות חסרי בית. העירייה עשתה זאת, שכן התברר ששהיית חסרי הבית במקומות אלו מסוכנת להם, הן בגלל פגעי טבע והן בגלל מעשי אלימות. בעשותה זאת, הגנה העירייה על זכותם לחיים ולביטחון של חסרי הבית, שכן על פי זכות זו מוטלת על המדינה החובה להגן על בני אדם הנמצאים בשטחה, כך שלא יהיו נתונים לפגיעה בחיים או בגוף.

סעיף ב'

ציין: סוג המנגנון שאליו בחר האזרח חסר הבית לפנות הוא **מנגנון פיקוח וביקורת מוסדי**.

הצג: מנגנון פיקוח וביקורת מוסדי הוא מנגנון שמטרתו להגביל את השלטון. הביקורת נעשית ע"י מוסדות וגופים שלטוניים שהוסמכו לכך בחוק כגון: מבקר המדינה, הפרלמנט, מערכת המשפט

ועוד. המוסדות מפרסמים דו"חות, המציגים את פעולות השלטון ומעודדים דיון ציבורי באשר לפעולותיו.

ביסוס: "...והוא עתר לבית המשפט העליון במדינה."

הסבר: חסר הבית אשר חפציו הוחרמו עתר לבית המשפט העליון במדינתו. בית המשפט העליון הוא גוף אשר אחד מתפקידיו הוא להגביל את השלטון. בית המשפט העליון הוא גוף מוסדי שלטוני, שתפקידו הוסדר בחוק, ולכן מדובר במנגנון פיקוח וביקורת מוסדי.

פרק שני

בפרק זה הנבחנו נדרשו לענות על ארבע שאלות:

שלוש מהשאלות 3-7

ואחת מהשאלות 8-12

שאלה מספר 3

שני מאפיינים יחודיים של חוק יסוד:

- ייחודי בצורה - החוק נקרא: "חוק יסוד" ואין שנת חקיקה.
- ייחודי בתוכן - החוק עוסק בנושאים שבהם עוסקת חוקה.

שאלה מספר 4

תכנית החלוקה - החלטה 181 של האו"ם:

תכנית החלוקה - החלטה 181 של האו"ם היא החלטת עצרת האו"ם מכ"ט בנובמבר 1947 (29.11.47).

על פי החלטה זו, יש להקים בתוך החלק שנותר מן המנדט בארץ ישראל המערבית, מדינה יהודית ומדינה ערבית. בעקבות החלטה 181, ההנהגה היהודית קבלה את התכנית. ההנהגה הערבית דחתה אותה, והערבים החלו בפעולות איבה ומלחמה (זהו השלב הראשון של מלחמת העצמאות).

שאלה מספר 5

שני תפקידים של האופוזיציה במדינה דמוקרטית:

- לבקר את השלטון ולפקח עליו (אי אמון, חוק התקציב, שאילתות וכו') וכן להציג לו חלופה.
- ליטול חלק בחקיקה ובוועדות הכנסת.

שאלה מספר 6

תהליך בחירת נשיא המדינה :

כל אזרח ישראלי תושב ישראל יכול לשמש כנשיא המדינה. כל מועמד צריך לבקש את תמיכתם של עשרה חברי כנסת לפחות, שיציעו את מועמדותו וימסרו את שמו ליו"ר הכנסת. הנשיא נבחר ע"י הכנסת בבחירות חשאיות, ברוב מוחלט של חברי הכנסת. במידה ואף מועמד לא מקבל רוב מוחלט, נערך סיבוב שני בין שני המועמדים שקיבלו את מירב הקולות. בסיבוב השני ייבחר מי שיקבל את מירב הקולות של הנוכחים בהצבעה (בסיבוב זה אין צורך ברוב מוחלט). לאחר בחירתו, מצהיר וחותם הנשיא על הצהרת אמונים בפני הכנסת ומכהן לתקופה אחת של שבע שנים.

שאלה מספר 7

שתי מגבלות המוטלות על חברי הכנסת בישראל :

- איסור על שימוש בתואר חבר כנסת בפעולה שאינה קשורה לכנסת.
- איסור על עבודה בשכר מלבד העבודה בכנסת.

שאלה מספר 8

המחלוקת בנוגע לסוגיית הנישואין והגירושין - במדינת ישראל קיימת מחלוקת בין חילוניים ודתיים בכל הנוגע לסוגיית הנישואין והגירושין. במצב הקיים היום, נישואין וגירושין במדינת ישראל נערכים על פי חוק שיפוט בתי דין רבניים, הקובע, כי נישואין וגירושין יערכו על פי ההלכה האורתודוקסית כלומר, על פי דין תורה בלבד. הצד הדתי טוען שזהו ביטוי להסדר הסטטוס קוו ולרצון לשמור על אופייה היהודי של מדינת ישראל. מנגד, החילוניים טוענים, כי המצב הקיים מדין קבוצות שונות (נישואים חד מיניים, נישואי תערובת) מהאפשרות להינשא, וכן הוא אינו מאפשר לאדם להתחתן בדרך בה הוא בוחר.

החופש מדת - הוא החופש להחליט שלא להאמין ולא לקבל את התוקף המחייב של הדת, ולא להשתייך לשום עדה דתית. לא ניתן לכפות על האדם לקיים את פולחנה של דת מסוימת, אם אינו אדם מאמין.

הזכות לחופש מדת באה לידי ביטוי במחלוקת בנושא הנישואין והגירושין, בכך שאזרחי המדינה החילוניים טוענים, שהחופש מדת שלהם נפגע. כאמור, החופש מדת כולל את הזכות שלא לקיים פולחנה של דת מסוימת ואילו המצב המשפטי הקיים, מחייב כל אזרח יהודי לקיים את טקסי הנישואין וגירושין בדרך אחת, בדרכה של ההלכה האורתודוקסית.

שאלה מספר 9

שני מאפיינים של תקשורת המונים:

תקשורת המונים היא תקשורת הפונה אל קהל גדול ומגוון בו זמנית. בתקשורת המונים אין קרבה פיזית בין הציבור ובין אנשי התקשורת המעבירים מסרים, ובדרך כלל אין כלל הכרות ביניהם.

גלובליזציה:

תהליכים כלל עולמיים בין מדינות, חברות ויחידים, המתארים יכולת תנועה ומעבר, הולכת וגדלה, של סחורות, שירותים, מידע, רעיונות ובני אדם במהירות ובתדירות גבוהה, וכן בקלות יחסית ובנפח הולך וגדל. העולם נתפס כ"כפר גלובלי", והדבר משפיע על תחומי חיים רבים: חברה וכלכלה, תרבות ולאומיות, משפט ויחסים בין מדינות, טשטוש גבולות וכו'. במקביל, מתרחשים בזמננו תהליכים הפוכים של חיזוק זהויות לאומיות ודתיות.

גלובליזציה מתארת תהליך לפיו המעבר של מידע ושל רעיונות הפך למהיר, קל ובנפח גדול. מצב זה מאפשר העברת מסרים, מידע חדשותי, דיווחים וידיעות תקשורתיות במהירות ובקלות ברחבי הגלובוס. תהליך זה מחזק בכך את כוחה של תקשורת המונים, שכן הוא מאפשר לכלי התקשורת (תקשורת המונים) להגיע לקהל רחב ומגוון בכל מקום, ובמהירות רבה.

שאלה מספר 10

ממשל נשיאותי:

כלל האזרחים בוחרים את העומד בראש המדינה ובראש הרשות המבצעת (הנשיא בארה"ב). העם בוחר בנפרד גם את נציגיו לפרלמנט (לרשות המחוקקת) והנשיא ממנה את הממשלה. הפרלמנט מפקח על הנשיא ויכול להגביל אותו, אולם אינו יכול לפטרו (אלא בנסיבות מיוחדות).

עקרון הפרדת הרשויות:

עקרון לפיו קיים פיצול של הכוח השלטוני לשלוש רשויות: מחוקקת, מבצעת ושופטת, וזאת במטרה להגביל את השלטון (למנוע את ריכוז הכוח בידי גורם שלטוני אחד ולקדם הגנה על זכויות האדם). לכל רשות סמכויות ייחודיות בתחומה, אך לא מוחלטות, ולמעשה קיים גם עירוב סמכויות. בין הרשויות ומתקיימים יחסי איזון, ריסון, פיקוח ובקרה וכן איזונים ובלמים.

עקרון הפרדת הרשויות בא לידי ביטוי בממשל נשיאותי. בממשל זה בוחרים האזרחים בנפרד את הנשיא (את ראש הרשות המבצעת) ואת הפרלמנט. מכאן, הנשיא אינו זקוק לתמיכת הפרלמנט כפי שהוא זקוק לה בממשל הפרלמנטרי. מצב זה מאפשר לנשיא למנות את שריו שלא מבין חברי הפרלמנט, דבר היוצר הפרדה בין הרשות המבצעת ובין הרשות המחוקקת. הפרדה זו (לפיה השרים אינם חברי פרלמנט), מאפשרת פיצול מלא יותר של הכוח השלטוני לרשויות נפרדות.

שאלה מספר 11

הסיבות למינוי וועדה קרואה - כאשר שר הפנים סבור שרשות מקומית אינה מתפקדת כראוי, בסמכותו למנות "וועדה קרואה" שתחליף את ראש ומועצת הרשות. ישנן סיבות שונות למינוי וועדה קרואה – האחת, ייתכן מצב שבו בעלי התפקידים אינם ממלאים את תפקידיהם. סיבה נוספת מתקיימת, כאשר הרשות נקלעת לגירעונות גדולים ושיעורי הגבייה נמוכים.

הזכות לבחור ולהיבחר – זכותם של אזרחי המדינה לבחור את נציגיהם לרשות המחוקקת או להציג את מועמדותם ולהיבחר בעצמם לרשות המחוקקת.

הזכות לבחור ולהיבחר נפגעת ממינוי וועדה קרואה, שכן מי שממנה את ראש הרשות ומועצת הרשות הוא שר הפנים ולא האזרחים. האזרחים אינם יכולים לבחור את נציגיהם וכן אינם יכולים להציע את מועמדותם כנציגים פוטנציאליים.

שאלה מספר 12

שני תפקידים של היועץ המשפטי לממשלה :

1. **ייעוץ משפטי לממשלה, לשרים ולרשויות המדינה** - דואג לכך שפעולות רשויות השלטון והכנסת ייעשו במסגרת החוק. בין השאר היועץ מייעץ בהכנת חוקים ובוחרן הצעות חוק.
2. **ממונה על רשויות התביעה הפלילית** - מחליט האם להגיש כתב אישום ולהעמיד לדין פלילי. הקו המנחה הוא האם ישנו אינטרס ציבורי להעמדה לדין. כל התובעים בהליך הפלילי פועלים כשלוחיו של היועץ ובמקרים מסוימים הוא עצמו חייב לאשר את כתב האישום (לדוגמה: במקרה של כתב אישום כנגד ראש ממשלה).

עקרון הגבלת השלטון - עקרון דמוקרטי הקובע, כי לאור העובדה שהשלטון מרכז בידו כוח רב – השלטון שולט על משאבים כלכליים רבים, שולט על משאבים אנושיים ועוד. ישנו חשש אמיתי שהשלטון יעשה שימוש לרעה בכוח זה, ויפגע בזכויות האדם ובמיעוט. מסיבה זו יש לדאוג להגביל את השלטון ובמדינה הדמוקרטית ישנן דרכים רבות לעשות זאת – הפרדת רשויות ואמצעים מוסדיים הקבועים ובחוק ואמצעים לא מוסדיים, הפועלים באופן וולונטארי, על מנת למנוע את עריצות השלטון.

עקרון הגבלת השלטון בא לידי ביטוי בתפקידו של היועץ המשפטי במתן ייעוץ משפטי לממשלה, לשרים ולרשויות המדינה. ברגע שהיועץ המשפטי לממשלה בוחן הצעות חוק, הוא בודק שהצעות החוק אינן פוגעות בזכויות אדם ובמיעוטים. היועץ המשפטי לממשלה לא מאפשר לשלטון לנצל את כוחו לרעה ובכך מגביל את השלטון.

פרק שלישי

הנבחנים נדרשו לענות על שתיים מבין השאלות 13-15

שאלה מספר 13

הצג : דמוקרטיה ישירה – בדמוקרטיה ישירה כלל האזרחים מקבלים את ההחלטות בענייני המדינה ללא נציגים.

ביסוס : "ביוזמת הממשלה נקראו אזרחי המדינה באמצעות משאל עם להכריע אם בריטניה תישאר חלק מהאיחוד האירופי או לא".

הסבר : בבריטניה עלתה מחלוקת בנוגע להמשך חברותה של המדינה באיחוד האירופי. על מנת להכריע בסוגיה, החליטה הממשלה לפנות אל העם הבריטי ולקיים משאל עם. משאל עם הוא דוגמה מובהקת לדמוקרטיה ישירה, שכן האזרחים מקבלים החלטות בענייני המדינה בעצמם, באופן ישיר, וללא עזרת הנציגים.

שאלה מספר 14

הצג : לאומיות אתנית-תרבותית – בסוג לאומיות זה קיימת שאיפה משותפת לבני לאום לשלטון עצמי במסגרת של מדינה ריבונית. הלאומיות מבוססת על יסודות אתניים-תרבותיים : מוצא, שפה, תרבות, היסטוריה, ולפעמים גם דת (אין חפיפה בין לאומיות לאזרחות).

ביסוס : "...אולם לדעתי הסיבה העיקרית לרצונם של האזרחים הבריטיים לעזוב את האיחוד הייתה 'לשמור על בריטניה'. ...השיח בבריטניה עוסק יותר ויותר בצורך לשמור על האופי הלאומי ועל המנהגים, התרבות ואורחות החיים של העם הבריטי".

הסבר : כותב המאמר טוען, כי להחלטה של בריטניה לעזוב את האיחוד האירופי היו מספר סיבות, אולם המרכזית שבהן, הייתה 'לשמור על בריטניה'. לטענתו, בבריטניה ישנו שיח, העוסק יותר ויותר באופי לאומי, במנהגים, בתרבות ובאורח חיים של העם הבריטי. מאפייני השיח הם כולם מאפיינים לאומיים-אתניים-תרבותיים אשר, לטענתו, השפיעו באופן מכריע על ההחלטה לעזוב את האיחוד.

שאלה מספר 15

הצג : זכויות קבוצתיות-תרבותיות – זכויות קיבוציות, הניתנות לקבוצות אתניות-תרבותיות. זכויות אלו באות לידי ביטוי בתחומים הבאים : שפה, חינוך, תרבות וייצוג כקבוצה. מטרתן של הזכויות הללו היא להסדיר בצורה מוסדית את זהותה הייחודית של הקבוצה במדינה. המדינה קובעת את היקף הענקתן ואת מידת התמיכה המוסדית בהן.

ביסוס : "מיעוט זה זוכה, על פי חוק וברוח מגילת העצמאות, לשוויון זכויות. האזרחים הערבים לומדים במערכת החינוך בשפה הערבית, ושומרים על ייחודם בתחום התרבותי והדתי...אי אפשר

לומר שהמאמץ הוכתר בהצלחה מלאה...אולם אפשר לומר שמדינת ישראל יצרה מודל מתפקד ומצליח של מדינת לאום שהיא גם יהודית וגם דמוקרטית."

הסבר : הכותב טוען שמדינת ישראל מנסה לעשות איזון מתאים בין היותה מדינה דמוקרטית ובין היותה מדינת לאום יהודית. במדינת ישראל קיים מיעוט לאומי גדול, הזוכה, לטענתו, לשוויון זכויות ולמימוש זכויות קבוצתיות כגון : הזכות לחינוך בשפה הערבית ושמירה על הייחוד התרבותי והדתי. תפיסתו של הכותב היא, שאמנם יש מה לשפר בכל הקשור ליחס למיעוט הלאומי, אולם בסך הכול מדינת ישראל יצרה מודל מצליח ומתפקד של מדינת לאום, בכל הקשור למתן זכויות קבוצתיות-תרבויות.

פרק רביעי

הנבחנים נדרשו לענות על שתיים מבין השאלות 16-20

שאלה מספר 16

ציין : סוג המשפט שהפעילים ממטה הבחירות של המועמד מבקשים לערוך הוא **משפט פלילי**.

הצג : משפט פלילי עוסק בעברות על החוק הפוגעות בשלום הציבור, בסדר החברתי או בביטחון המדינה (שהמחוקק בחר להטיל עונש על העוברים עליהן). משפט פלילי מברר האם מגיע עונש וקובע מהו, לפי הנסיבות. במשפט פלילי המדינה היא התובעת והנאשם הוא אדם או תאגיד. הענישה במשפט הפלילי יכולה להיות מאסר (או עונש מוות במקרים נדירים) או קנס. **ביסוס מהקטע :** "לטענתם על המדינה להעמיד את האמנים לדין משום שפעלו בניגוד לחוק, ולא קיבלו אישור חוקי מן הרשויות להציב את הפסלים במקומות ציבוריים".

הסבר : אמנים הציבו בפארקים ציבוריים פסלי ערום של אחד המועמדים. לטענת פעילים ממטה הבחירות יש להעמיד את האמנים לדין. הם מבקשים לערוך משפט פלילי, משום שהאמנים פעלו בניגוד לחוק, לא קיבלו על כך אישור חוקי והמדינה היא זו שצריכה להעמידם לדין.

שאלה מספר 17

ציין : הגישה החברתית כלכלית שבאה לידי ביטוי בצעדים הכלכליים החדשים היא **הגישה הליברלית**.

הצג : גישה חברתית כלכלית ליברלית מדגישה את החירות הכלכלית על פני השוויון החברתי-כלכלי, וסוברת שחירות מקדמת את טובת החברה כולה ובתוכה את החלשים. גישה זו שמה דגש על יוזמה פרטית ותחרות. לפי גישה זו, מעורבות המדינה בתחום החברתי-כלכלי היא מינימאלית ומצומצמת. דוגמאות : הפרטה, קיצוץ תקציבים, צמצום קצבאות ותמיכה בצמצום המיסוי למינימום.

ביסוס מהקטע: "...לבטל את המיסים על יבוא דגים מחוץ לארץ. בממשלה מקווים שצעד זה יעודד יבוא חופשי... ויגביר את התחרות בין הסוחרים ואת התחרות בין רשתות השיווק".

הסבר: הממשלה החליטה לבטל את המיסים על יבוא דגים עקב המחסור בדגים למאכל. צעד זה משקף גישה ליברלית, משום שהוא נועד לעודד יבוא חופשי, להגביר את התחרות, ובדרך זו גם להוזיל את מחיר הדגים.

שאלה מספר 18

ציין: סוג האחריות הממשלתית שבא לידי ביטוי בהנחיית השר הוא **אחריות מיניסטרילית**.

הצג: לכל שר בממשלה אחריות כלפי הכנסת והממשלה ביחס לנושאים שבתחום משרדו ולפעולות סגל עובדיו, אף אם נעשו שלא בידיעתו. על פי האחריות המיניסטרילית, חובתו של שר לדווח בכנסת על פעולות משרדו, להשיב על שאילתות ועל הצעות לסדר היום הקשורות לתחום משרדו, וכן לתקן בעיות שבתחום משרדו. האחריות המיניסטרילית היא ציבורית בלבד ולא משפטית (לעומת אחריות אישית, שמוטלת על השר ביחס למעשים או מחדלים שביצע בעצמו).

ביסוס מהקטע: "המשרד להגנת הסביבה פרסם מודעה ובה אזהרה... בהנחיית השר הממונה נאסרה הרחצה בחופים...".

הסבר: בשל הזיהום בחופים פרסם המשרד להגנת הסביבה אזהרה. בהנחיית השר באה לידי ביטוי האחריות המיניסטרילית משום שהשר אסר על הרחצה והוא דרש לבצע עבודות כדי לעצור את התפשטות הנפט בים. השר לאיכות הסביבה התערב בנושאים שבתחום משרדו, כדי למנוע את התפשטות הנזק, ופעל לתיקון הבעיה שהיא בתחום משרדו.

שאלה מספר 19

טענה:

לפי דעתי, על מדינת ישראל לתת קצבה חודשית לספורטאים ולאמנים, שבפועלם תרמו רבות למדינה, ומתמודדים כיום עם קשיים כלכליים.

נימוק: זכויות חברתיות (והזכות לרמת חיים)

זכויות הניתנות ומוענקות ע"י המדינה במטרה להבטיח קיום אנושי בכבוד ובמטרה להבטיח רמת חיים בסיסית, ביניהן: הזכות לשירותי בריאות, לחינוך, לביטחון סוציאלי ולרמת חיים בסיסית, לדיוור ולזכויות עובדים. זכויות אלו, מוענקות בדרך של הקצאת משאבים ושירותים. במדינתנו דמוקרטיות רבות, זכויות אלה מוענקות בצורה מוגבלת ומדודה.

מתן קצבה חודשית לספורטאים ולאמנים אלו מתבססת על רעיון הזכויות החברתיות. מטרתן של זכויות אלו (ושל קצבה זו) היא להבטיח קיום אנושי בכבוד ורמת חיים בסיסית לספורטאים ולאמנים שמתמודדים עם קשיים כלכליים.

נימוק : הגישה הסוציאל דמוקרטית

גישה המדגישה את השוויון החברתי-כלכלי על פני החירות הכלכלית. הגישה מקדמת, בשם הסולידריות, שוויון כלכלי. במקרה הצורך, הפרט יכול להישען על סיוע חברתי-כלכלי מהמדינה. המדינה מעורבת בתחום החברתי-כלכלי במידה רבה, מחוייבת ליצור רשת ביטחון סוציאלי רחבה, ומחוייבת להבטיח קיום בסיסי בכבוד לכל אדם. דוגמאות : סבסוד שירותים, הענקת שירותים חברתיים, חקיקה חברתית, תמיכה במיסוי גבוה על העשירונים העליונים ועוד.

ברוח הגישה הסוציאל דמוקרטית, הענקת קצבאות לספורטאים ולאמנים תקדם, בשם הסולידריות, שוויון כלכלי. הספורטאים והאמנים יוכלו בכך להישען על סיוע מהמדינה. קצבאות אלו יצרו רשת ביטחון ויבטיחו להם קיום בסיסי בכבוד.

שאלה מספר 20
טענה :

אני תומך בתוכן חוק המאפשר לחברי הכנסת להשעות מתפקידו כל חבר כנסת מכהן שמעודד טרור או מסית לאלימות. אני סבור שחוק זה הוא נכון, ובתמיכת 90 חברי כנסת, יש לאפשר השעיית חבר כנסת שמעודד טרור או מסית לאלימות.

נימוק : הזכות לחיים ולביטחון

אין לפגוע בחייו ובגופו של אדם. לכל אדם זכות לחיים ולביטחון אישי. חובת המדינה להגן על כל בני האדם החיים בשטחה מפני פגיעה בחייהם ובגופם בידי אחרים.

חברי כנסת (וכל אדם) המעודד טרור ומסית לאלימות עלול להוביל לפגיעה בזכות לחיים ולביטחון. פעולות מסוכנות אלו, עלולות להוביל אחרים לפגיעה בבני אדם. על המדינה (במקרה זה – על חברי הכנסת) להגן על סכנת פגיעה זו, על ידי השעיית חברי כנסת, המעודדים טרור ומסיתים לאלימות.

נימוק : עקרון הכרעת הרוב

עקרון הקובע שמתוך כמה אפשרויות נבחרת ומתקבלת זו שרוב הנציגים או רוב המצביעים תומכים בה. אסור לרוב לקבל החלטות שפוגעות באופן לא סביר ובלתי מוצדק בזכויות יסוד ובמיוחד בזכויות המיעוט.

על פי עקרון הכרעת הרוב, 90 חברי כנסת מהווים רוב (מיוחד / מיוחד). החלטה על השעיית חברי כנסת, המתקבלת ברוב של 90 חברי כנסת, משקפת את רוב הנציגים בכנסת.

